

Opsamling fra Workshop om Smart Readiness Indicators

Torsdag den 25. marts 2021, kl. 10.00 – 16.00

Energiforum Danmark, Intelligent Energi, CONCITO og Rådet for Grøn Omstilling afholdt en workshop om EU's forslag til Smart Readiness Indicator (SRI) med drøftelse af, hvordan SRI i Danmark bør udformes for at have værdi for brugerne. EU Kommissionens forslag til SRI ligger til grund for et arbejde Energistyrelsen har igangsat, hvor der bl.a. skal foretages en test af SRI.

Formålet med workshoppen var bl.a. at sikre, at den danske udformning af en eventuel SRI bliver et anvendeligt mærkningsinstrument for de aktører, der arbejder med intelligente, styrbare bygninger og disses samspil med energisystemet. Målgruppen for SRI er bygherrer, driftsansvarlige for bygninger, leverandører, rådgivere, forsyningsselskaber, kommuner m.fl. Disse var også bredt repræsenteret på workshoppen. Programmet for workshoppen findes i bilag 1.

Opsamling fra workshoppens drøftelser

På workshoppen blev der fortalt om EU's tanker med SRI, Energistyrelsens foreløbige overvejelser, finiske erfaringer med test på bygninger, der vurderes ud fra SRI samt muligt samspil med andre mærkningsordninger for bygninger, der anvendes i Danmark.

Der var desuden inviteret en række af de aktører, der skal gøre brug af en eventuel kommende SRI. De var blevet bedt om at præsentere deres tanker om, hvad der skal til, for at de kan få glæde af SRI. Workshoppens deltagere drøftede derefter i grupper, hvilke ønsker man havde til Energistyrelsens videre arbejde i testfasen af SRI.

Grupperne var blevet bedt om at svare på følgende spørgsmål:

1. Hvordan kan SRI skabe værdi for de brugere, der skal have glæde af mærket, og på hvilke områder kan det skabe særlig værdi?
2. Skaber SRI et "sprog" for noget, der i dag er en udfordring at italesætte?
3. Hvilke barrierer kan der være for en udbredelse af SRI?
4. Hvad ser I som styrker og svagheder ved udformningen af SRI'en?
5. Hvad ønsker deltagerne, at Energistyrelsen lægger vægt på i den kommende test-fase og eventuelle videre implementering af SRI?

Ad 1.)

Det vurderes af deltagerne, at SRI kan skabe værdi for brugerne, hvis den implementeres rigtigt. Mere konkret forestillede deltagerne sig, fx at SRI giver en bygherre mulighed for at definere i udbudsprocessen, at vedkommende ønsker bygningsautomatik svarende til fx 75% fremfor blot at ønske noget, der er "intelligent". SRI kan også være med til at drive værdien af bygningen frem på de tre områder, der skal beskrives (energieffektivitet, samspil med brugerne og samspil med nettet). På den måde vil det også være muligt at få oplyst konsekvenserne af eventuelle besparelser og ændringer i byggeprocessen i stedet for, at det ofte er uklart, hvad en besparelse i byggeprocessen indebærer for komfort og energiforbrug mm. SRI kan desuden bl.a. skabe værdi for investorerne ved, at bygningen gennem høj SRI-score (fx

a la DGNB-guld eller smileyordning mm) får en bedre branding end andre bygninger med lavere score. Den kan også give værdi for bygningsejeren, hvis fx en rådgiver kan beskrive hvilke elementer, der bør forbedres for at forøge fx energipræstation og brugertilfredshed. Dermed kan investeringen komme retur i form af forbedret driftsøkonomi. Endeligt får energiselskaberne et overblik over omfanget af bygninger, som kan spille sammen med nettet og herunder, om der er et marked for fx fleksibilitetsydelse (særligt spotmarked og regulerkraft-marked).

Ad 2.)

Der var bred enighed blandt deltagerne i, at SRI kan skabe et fælles sprog og bruges som dialogværktøj mellem bygherrer, entreprenører, rådgiver og arkitekter mm. Et sprogbrug som danner rammen imellem tekniske installationer mellem automatik, dataleverandører, CTS-leverandører osv. "SRI er altså selve rammen, hvor vi hver især fra forskellige vinkler, bidrager med viden - men kan nu forholde os til andres siloer".

Ad 3.)

Workshopdeltagerne så en række barrierer for udbredelsen, bl.a. findes der i dag en række mærkningsordninger, som måler på dele af det samme, som SRI måler på. Potentialet for at udbyde SRI-metoden kommercielt som en mærkningsordning på samme måde som energimærkning vurderes at være usikkert, så længe der ikke er krav fra myndighederne eller markedet om det. Der bør ses på, om SRI fx kan samarbejde med energimærkningsordningen for at gøre den omkostningseffektiv. I denne forbindelse er håndhævelse vigtigt. Det kan også være en barriere, at SRI kan forveksles med en performancetest dvs., om der er fejl og mangler i automatikken og, om den er indreguleret osv. Mange ser det som en forudsætning for at udnytte bygningernes fleksibilitet og er bekymrede for, at en høj score på SRI giver et falsk indtryk af, hvor velegnet en bygning er til at indgå i fleksibilitetsmarkedet. Det anbefales, at det kommunikerer klart, hvad SRI måler på, fx om hvorvidt forudsætningerne for, at bygningen er smart, er til stede.

Ad 4.)

Nogle deltagere så et "kæmpebehov for at komme ud til bygningsejerne og vække interesse" og, at der er et stort uudnyttet potentiale for at spille bygningerne ind i sektorkoblingsdiskussion. Der ses i denne forbindelse et stort behov for at bruge SRI'en til at italesætte de muligheder bygninger kan have i forskellige markeder/ sammenhænge/ behov for både bygningsejer og omgivelser", "men er koblingen til økonomi stærk nok?". Nogle deltagere mener, at man skal fokusere på energi-effektivitet og først orientere SRI mod energi-fleksibilitet, når det har en markedsværdi, mens andre så SRI som en løftestang til at sætte fleksibilitet på agendaen. Den manglende forståelse for fleksibilitetsmarkeder, og sammenhæng mellem bygninger og energisystem er også en barriere. Flexibilitet kommer hurtigt i fokus, og det blev derfor fremhævet af Energistyrelsen, at SRI ikke bør "drukne i fleksibilitet", idet dette kun vægter 1/3 i mærket. Nogle deltagere peger på, at driftsorganisation bør være vigtig i SRI. "SRI siger ikke, hvor godt bygningen drives, og det er en ulempe". Energistyrelsen hæftede sig ved denne uenighed i drøftelserne, om formålet med SRI. Formålet med SRI er at beskrive "hvad der er i bygningen (simpel metode) og ikke, hvad den kan (drift og performance)".

Ad 5.)

Deltagerne fandt det vigtigt, at formålet med SRI, og hvad mærket beskriver, blev afklaret og kommunikeret klart ud jf. punkt 4. ovenfor. Det er afgørende at få fastslået at og hvordan, SRI skaber værdi for bygningsejerne (fx giver forbedring af energimærket alene sparet energi og ikke forbedret indeklima). Der var også gennemgående, at mærkningen skal være så detaljeret, at den kan bruges som grundlag for en forbedring af bygningens score på specifikke områder. Det er således ikke brugbart, hvis det hele sammenvejes i et tal, uden at man ret hurtigt kan afkode, hvordan tallet er opstået. I forbindelse med

testfasen bør Energistyrelsen inddrage forskellige typer bygninger og brugere samt udbydere af fleksibilitet. Der må gerne udarbejdes nogle gennemtestede cases – hvor man afprøver, hvad de forskellige målgrupper fx bygningsejere og brugerne får af viden og udbytte. Det må desuden gerne være cases, der omfatter bygninger af forskellige alder (fx nye, 3 år gamle, 10 år gamle) og typer (parcelhuse og større bygninger og evt. DGNB-certificerede). Man kan evt. starte simpelt op med ”større/mere standardiserede kontorbygninger og etage-bolig-ejendomme” i test-fasen. Testfasen bør endvidere kunne bidrage til at skabe en ramme for udvikling af forretningsmodeller på baggrund af SRI. Endelig bør Energi- styrelsen se på, hvilke uddannelsesmæssige krav mm, der skal stilles til de konsulenter, der skal udføre SRI-mærkningen.

Program

Workshop om Smart Readiness Indicators

Torsdag den 25. marts 2021, kl. 10.00 – 16.00

Arrangementet afholdes virtuelt via Teams

Kl. 10:00	Velkomst v. Dorte Nørregaard Larsen, Energiforum Danmark
Kl. 10:05	Introduktion til temamødet v. moderator Helle Juhler-Verdoner, Intelligent Energi
Kl. 10:10	Introduktion til SRI herunder EU's formål med at indføre SRI v. Christian Jarby, Rådet for Grøn Omstilling
Kl. 10:25	Energistyrelsens arbejde i test-fasen med udvikling af SRI-mærkning v. Allan Hansen, Energistyrelsen
Kl. 10:45	SRI for buildings – Finnish national project for SRI Implementation By Risto Kosonen, Professor, department of mechanical engineering, Aalto University
Kl. 11:15	Hvordan kan SRI spille sammen med energimærket og evt. andre mærkningsordninger? Et overblik over eksisterende ordninger: Ener- gimærke, DGNB, Frivillig bæredygtighedsklasse, EU-standard etc. v. Christian Holm Christiansen, Teknologisk Institut
Kl. 11:45	FROKOST
Kl. 12:30	Brugernes ønsker til en SRI-mærkning (korte pitch à 10 minutter) <i>Hvilke af de 7 kategorier, der måles på, er vigtigst, og hvordan får man størst udbytte af mærkningen? Kan en SRI-mærkning skabe værdi for brugerne? Hvordan kan det bedst sikres i det kommende arbejde i Energistyrelsens test-fase?</i> <ol style="list-style-type: none">Heine Knudsen, Region HovedstadenLars Nielsen, SiemensFrederik Møller, Schneider ElectricTrygve Skjøttskifte, IBMNiels Boel, WSP DanmarkPeter Christian Damm, KMD
Kl. 13:20	Oplægsholdernes korte kommentarer til øvrige oplægsholdere før der arbejdes i grupper

Kl. 13:45

Gruppedrøftelse:

Hvordan kan SRI skabe værdi for de brugere, der skal have glæde af mærket, og på hvilke områder kan det skabe særlig værdi?

Hvad ønsker deltagerne, at Energistyrelsen lægger vægt på i den kommende test-fase og eventuelle videre implementering af SRI?

Kl. 14:30

KORT PAUSE

Kl. 14:45

Plenum-drøftelse: Resultat fra de nedsatte grupper præsenteres af en bordformand

Kl. 15:30

Energistyrelsen v. Allan Hansen reflekterer over input

Kl. 15:45

Opsamling og afrunding

v. Helle Juhler-Verdoner, Intelligent Energi, suppleret af med-arrangørerne Dorte Nørregaard Larsen, Energiforum Danmark og Christian Jarby, Rådet for Grøn Omstilling